

Dr hab. inż. arch. Robert Sobański prof. nadzw.ASP

Łódź, 15 listopada 2017 r.

Wydział Wzornictwa i Architektury Wnętrz

Akademii Sztuk Pięknych

im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Ocena pracy doktorskiej **mgr. sztuki inż. Sylwii Podbiegłowskiej** w postępowaniu wszczętym w dniu 29 czerwca 2015 roku przez Radę Wydziału Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe.

Temat pracy: ***Parki linearne w przestrzeni zurbanizowanej – uwarunkowania i możliwości rozwoju. Projekt dla miasta Poznania.***

Promotor: **dr hab. Sławoj Dreszer prof. nadzw. UAP**

1

Pani Sylwia Podbiegłowska w lipcu 2009 roku uzyskała tytuł zawodowy inżyniera na kierunku *Ogrodnictwo* Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, w specjalności *Kształtowanie terenów zielonych*. W 2010 roku uzyskała tytuł zawodowy magistra sztuki na kierunku *Edukacja artystyczna* w zakresie sztuk plastycznych w specjalności *Pedagogika sztuki, krytyka i promocja sztuki* Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu z wynikiem bardzo dobrym. Od października 2011 roku jest wykładowcą w Katedrze Bioniki i Krajobrazu na Wydziale Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Prowadzone przez Panią Sylwię Podbiegłowską w ramach pracy dydaktycznej przedmioty to:

- historia ogrodów i założeń krajobrazowych
- ekologia i współczesne rozwiązania krajobrazowe
- szata roślinna i podstawy dendrologii
- podstawy gleboznawstwa
- materiały i technologie
- inwentaryzacja geodezyjna i wybrane zagadnienia planowania przestrzennego
- konserwacja założeń krajobrazowych.

Lata 2011-2015 to lata wytężonej pracy nad opracowaniem wykładów teoretycznych związanych z tematyką prowadzonych zajęć. Powyższe działania dydaktyczne obejmowały opracowanie tematyczne wykładów, przygotowanie prezentacji multimedialnych, materiałów pomocniczych dla studentów oraz dobór bibliografii. Z premedytacją przytaczam w szczególności zakres powyższego dorobku dydaktycznego, bo wynik tej pracy - sześć odrębnych opracowań w postaci publikacji stanowi niewątpliwie ogromny wkład Doktorantki w rozwój macierzystej Katedry oraz w rozwój świadomości studentów niezbędny w ich przyszłej pracy twórczej. Choć minęło zaledwie kilka lat od ukończenia studiów, doktorantka może pochwalić się pokaźnym dorobkiem dydaktycznym i wkładem w proces kształcenia studentów. Konsekwencja, pracowitość i talent oraz świadomość konieczności samokształcenia są cechami w pełni określającymi Panią Sylwią Podbiegłowską.

Wracając do początków pracy zawodowej doktorantki, należy wspomnieć o miesięcznym stażu w Biurze Projektowym Architektury Krajobrazu GARTE rozwijającym umiejętności w zakresie sztuki projektowania terenów zielonych w różnorodnym zakresie tematycznym oraz w różnej skali / tereny zielone przestrzeni komercyjnych, miejskich oraz prywatnych /. Rok 2014 to szkolenie z zakresu projektowania budownictwa zielonego organizowanego przez DAFA Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad, a także szkolenie z zakresu projektowania dachów zielonych organizowanego przez firmę XERO FLOOR w Lesznie Górnym. Lata 2012-15 to także ciągły proces kształcenia studentów Wydziału poprzez organizowanie cyklicznych wyjść grupowych na konferencje oraz targi związane tematycznie z architekturą krajobrazu oraz ogrodnictwem. Warte podkreślenia są także wykłady terenowe dotyczące historii ogrodów oraz rewaloryzacji założen parkowych i ogrodowych w tym: założenie parkowo – ogrodowe w Rogalinie, założenie parkowe przy dworze w Koszutach, parki wchodzące w skład zielonego pierścienia Poznania, czy w końcu założenie parkowo – pałacowe Sanssouci w Poczdamie.

Dorobek twórczy / projektowy to wspomniana już współpraca z Biurem Projektowania Krajobrazu GARTE i współpraca autorska przy tworzeniu kilku projektów związanych z projektowaniem zieleni czy udział w styczniu 2014 roku w wystawie „MY z BIONIKI” zaprezentowanej w Galerii Kobra w Łodzi, której jakoś mogę osobiście potwierdzić. Warte podkreślenia jest stworzona przez Autorkę w 2014 roku seria instalacji świetlnych osadzonych w krajobrazie, stworzonych z użyciem światła chemicznego.

Relacja z tego wydarzenia artystycznego zaprezentowana do oceny w postaci kilkunastu zdjęć stanowi nie tylko, jak twierdzi Autorka, próbę, ale moim zdaniem, niezwykle udaną próbę wprowadzenia instalacji świetlnych w obszar naturalnego otoczenia. To swego rodzaju opowieść Autorki o świecie zbudowanym światłem, w którym miejsca i formy, zarówno te żywe jak i te martwe, nabierają nowych znaczeń i treści, zmieniając się w czasie. Zawarty w prezentacji wątek „teoretyczny” dla odbioru poprzez emocje nie jest tu zupełnie potrzebny. Konieczny jest jednak jako wstęp do prezentowanej pracy doktorskiej, stanowiąc podstawę dla zrozumienia postawy i świadomości estetycznej Autorki.

Mam świadomość, że ten być może zbyt długi wstęp / tu proszę Szanowną Radę o zrozumienie / nie dotyczy bezpośrednio rozprawy doktorskiej, a ocena dorobku nie stanowi meritum mojej wypowiedzi. Pragnę jednak stanowczo podkreślić, że choć minęło tylko pięć lat od ukończenia studiów, zaangażowanie Pani Sylwii Podbiegłowskiej jest ponadprzeciętne i jako takie nie może być pominięte w ogólnej ocenie doktorantki.

3

Przechodząc do omówienia przedstawionej do oceny pracy teoretycznej i projektowej, zacznę od definicji dokonania artystycznego i projektowego, skupiając się na tym drugim jako bliższym treści prezentowanej pracy doktorskiej, choć tego pierwszego w zawartości pracy nie wykluczam.

Według *Słownika Języka Polskiego PWN*: *dokonanie to to, czego się dokonało, dokonać to zrobić coś trudnego lub ważnego czy doprowadzić coś do końca. Projekt natomiast według tego samego źródła to: plan działania, wstępna wersja czegoś czy wreszcie dokument zawierający obliczenia, rysunki itp. dotyczące wykonania jakiegoś obiektu lub urządzenia*. Piszę o tym na początku oceny, by w pełni świadomie nakreślić kryteria, w jakich przedstawioną do recenzji pracę doktorską będę oceniał. Z pełną świadomością pominię przymiotnik *artystyczny* ze względu na wieloznaczność definicji i znaczeń określających ten aspekt. W mojej ocenie pracy został on dokonany.

4

Praca doktorska ***Parki linearne w przestrzeni zurbanizowanej – uwarunkowania i możliwości rozwoju. Projekt dla Miasta Poznania***. stanowi kompletne, usystematyzowane opracowanie dotyczące typologii, definicji, ewolucji oraz metod tworzenia/projektowania parków linearnych. Występując na chwilę w roli obrońcy języka

polskiego, nie mogę nie zwrócić uwagi, że mimo iż w Stanach Zjednoczonych występują pod powszechnie znanym terminem *Greenways*, to Autorka konsekwentnie w dalszej części pracy używa terminu „zielone szlaki”, co w mojej ocenie lepiej definiuje dalsze rozważania.

W punkcie 1.2 / który dalej będę nazywał rozdziałem / doktorantka bardzo trafnie przywołuje jedną z definicji *Zielonych szlaków* cytując Aherna J. z opracowania wydanego w 1995 roku *Greenways as a planning strategy. Landscape and urban planning* 33:

Greenways to sieć liniowych elementów terenu, które są planowane, projektowane i utrzymywane dla wielu celów, włączając ekologiczne, rekreacyjne, kulturowe, estetyczne...

W dalszej części Autorka przytacza i definiuje pięć kluczowych idei powyższej definicji świadomie nie wartościując, a wręcz podkreślając ich równorzędną wagę i znaczenie w procesie świadomego projektowania parków linearnych. Szczególnie interesująca wydaje się podkreślona przez Autorkę właściwość związana ze strategią spójną z koncepcją zrównoważonego rozwoju. Słowa Autorki: *Zielone Parki mają za zadanie nie tylko chronić środowisko, również uwzględniać inne, służące ludziom cele. W związku z tym dąży się do osiągnięcia balansu między użyciem zasobów a ich ochroną -* doskonale opisują założenia prezentowanej później części projektowej. Kolejne rozdziały bardzo szczegółowo i wnikliwie opisują typologię, gdzie ważną częścią jest skala i kontekst krajobrazu, z którym w pracy dydaktycznej i projektowej Autorka jest emocjonalnie i formalnie związana.

Rozdział 1.4 to *Ewolucja greenways*, w którym doktorantka analitycznie i wyczerpująco opisuje i komentuje generacje zielonych szlaków od XVIII wieku do czasów nowożytnych. Pisząc słowa: *Uznać je można / zielone szlaki, przypis autora oceny/ za coś więcej niż parki i udogodnienia w terenie – to forma adaptacji, odpowiedzi na fizyczną i psychiczną presję urbanizacji, która pomaga łagodzić utratę naturalnych terenów...* doktorantka jednoznacznie definiuje swoje intencje, dając dowód swojej dojrzałości i świadomości poruszanej problematyki.

W rozdziale 1.5 *Korytarze ekologiczne* występuje wskazanie konieczności dialogu pomiędzy ekologami a planistami, który stworzył nową dyscyplinę nazwaną *Ekologią krajobrazu*. To ważny aspekt w procesie planowania i realizacji zielonych parków, uwzględniający cenne siedliska fauny i flory charakteryzujące się różnorodnością gatunkową. Doktorantka słusznie wskazuje potrzebę uwzględnienia korytarzy ekologicznych, pomagających zwalczać efekt fragmentacji, umożliwiających migrację, dyspersję oraz wymianę genetyczną między obszarami węzłowymi z uwzględnieniem otaczającego tła zwanego Matrix'em lub Matrycą.

Rozdział 1.6 to *Zalety greenways*. Tu Autorka omawia kwestie związane z komunikacją interesujące poprzez swój linearny charakter społeczności miasta, rekreację, ochronę środowiska, zasobów, wykorzystanie, ochronę i poszanowanie dziedzictwa kulturowego, edukację, przeciwdziałanie fragmentacji krajobrazu, poprawę czytelności krajobrazu, a kończy na ocenie tego typu inwestycji.

W tym miejscu zwracam się do Szanownej Rady prosząc o cierpliwość. Czuję się bowiem w obowiązku tak wnikliwie i bez skrótów przedstawić pracę Pani Sylwii Podbiegłowskiej, wskazując po raz kolejny na jej ponadprzeciętną wnikliwość i zaangażowanie w badany przez nią obszar. I znowu z wyprzedzeniem, ale jak najbardziej celowo wskazuję na wysoką jakość części teoretycznej pracy, mającej bezpośrednio przełożenie na część projektową.

Interesującym elementem są również wady parków linearnych zaprezentowane w rozdziale 1.7 *Argumenty przeciw greenways*. Autorka trafnie zauważa, że wszystkie działania mogą oprócz korzyści nieść za sobą zagrożenia takie, jak rozprzestrzenianie się chorób i szkodników, utrata charakteru krajobrazu, a nawet postrzeganie tego typu parków jako zagrożenie dla bezpieczeństwa i prywatności właścicieli i użytkowników terenów przyległych.

Rozdział 1.8 to *Planowanie greenways*, w którym doktorantka trafnie wskazuje na kilka podstawowych założeń. Zgodnie z ideą ekorozwoju parki powinny być odpowiedzią na problemy środowiskowe, ekonomiczne i społeczne, co zostało wskazane i bardzo trafnie opisane w treści rozdziału. Szczególną uwagę doktorantka poświęca kontekstowi społecznemu, wskazując kilka czynników będących przedmiotem oceny przez użytkowników, takich jak: czystość, neutralność, estetyka, odpowiednie zagospodarowanie i w końcu bezpieczeństwo stanowiące tak ważny element życia społecznego, gdzie teoria widoku schronienia / prospect and refuge theory / oparta na ewolucyjnej teorii środowiska naturalnego, zrównuje człowieka z innymi formami życia, preferującymi siedliska gwarantujące i polepszające ich szanse na przetrwanie.

Doktorantka słusznie powołuje się na badania prowadzone przez Toronto Safe City Committel z 1992 roku oraz w Bryant Park w Nowym Yorku z 1976 roku, wskazując na kilka cech *bezpiecznego parku* takich, jak poziom widoczności, czytelne wizualnie otoczenie, jasno wyznaczone wejścia, otwarcia widokowe w obrębie samego parku, a także brak ustronnych, ukrytych miejsc. Odpowiedzią na powyższy rozdział jest kolejny / 1.9 / mówiący o zasadach tworzenia bezpiecznych przestrzeni publicznych.

Rozdział 1.10 zatytułowany *Wytyczne dla planowania zielonych szlaków* stanowi trafne i profesjonalne podsumowanie części teoretycznej, a jednocześnie wstęp do części

projektowej stanowiącej najważniejszą i integralną część przedstawionej do oceny rozprawy doktorskiej.

Podsumowując, część teoretyczną oceniam jako wzorowy zbiór wytycznych i teoretycznych rozważań związanych z metodologią i filozofią projektowania parków linearnych, stanowiący doskonałą podstawę do dalszej pracy projektowej, a równocześnie kompendium wiedzy w pełni wyczerpujące temat.

Projekt dla miasta Poznania. / strona 43 z 224 opracowania /

Szanowna Rado, nie bez przyczyny wskazuję w akapicie powyżej skalę opracowania. Pani Sylwia Podbiegłowska podjęła się w części projektowej zadania, które swą skalą i zakresem wzbudza szacunek. Ale nie tylko szacunek, również niepokój, czy zadanie nie jest zbyt wymagające, a ilość i jakość zagadnień i przeszkód do pokonania zbyt duża. W swoim opracowaniu projektowym bowiem doktorantka podejmuje próbę wskazania / wytypowania lokalizacji / oraz zaprojektowania dziesięciu zielonych szlaków, skupiając się na aglomeracji poznańskiej - w granicach administracyjnych miasta oraz gmin sąsiadujących. Wykorzystanie terenów zaniedbanych i zapomnianych jest niewątpliwie słuszną decyzją. Posiadając / o czym już obszernie pisałem w ocenie / bardzo szeroką i szczegółową wiedzę z zakresu poruszanej problematyki, doktorantka we wstępie definiuje założenia oraz sposoby wyboru miejsc. Są one nie tylko wynikiem własnych obserwacji, ale co godne podkreślenia, analizy studium zagospodarowania przestrzennego dla regionu oraz wnikliwej kwerendy. Rezultatem badań jest wybór dziesięciu lokalizacji i w konsekwencji ich szczegółowa inwentaryzacja w zakresie istniejącej zieleni, infrastruktury drogowej czy sposobu użytkowania nieruchomości przeznaczonych pod projektowane założenia, a także działek sąsiednich. W tym miejscu zabrakło analizy podziałów własnościowych, które od strony formalno-prawnej wzbogaciłyby i uwiarygodniłyby informacje o terenach będących przedmiotem niniejszego opracowania. Ważnym elementem jest bardzo precyzyjnie zdefiniowana typologia wszystkich dziesięciu parków linearnych proponowanych dla miasta Poznania, wykazująca pełną świadomość celów i założeń projektowych, nadających każdemu parkowi temat przewodni, motyw określający funkcję, charakter oraz wyposażenie. Bardzo cenne dla wartości pracy jest zdanie Autorki:

Przestrzenie tematycznie odnoszą się do specyfiki miejsca i mają za zadanie uświadamiać, edukować i podkreślać jego szczególne cechy. Doktorantka odnosi się tutaj do kontekstu miejsca z absolutną koniecznością podkreślenia jego / ich / szczególnego charakteru. To jednak nie koniec. Opracowana przez doktorantkę typologia porusza także inne ważne aspekty takie jak: istniejący stan zagospodarowania obszaru, parametry określające jego długość, stan walorów krajobrazowych, charakter, funkcję, liczbę torów, temat przewodni, połączenia, rodzaje nawierzchni oraz potencjalnie występujące lub planowane funkcje dodatkowe.

Pozwoliłem sobie przywołać wszystkie zawarte w opracowaniu aspekty w uznaniu dla wnikliwości i sumienności autorki. Warto też dodać, że wybrane elementy typologii zostały *opisane* graficznie w postaci kilku plansz/map. W tym miejscu mam jednak pewne wątpliwości dotyczące skali wyżej wymienionych opracowań, bo choć atrakcyjne graficznie, to nawet dla osoby znającej wskazane lokalizacje mogą poprzez brak elementów identyfikujących miejsce być mało czytelne i ograniczać możliwość rzeczowej oceny projektowanych założeń. Dlatego też wymienię wszystkie projekty w kolejności prezentowanej w pracy:

- Park Linearny Strumień Janikowski
- Park Linearny Morasko – Strzeszyn
- Park Linearny Nadwarciański
- Park Linearny Wolne Tory
- Park Linearny Charkowo – Rataje
- Park Linearny Pestka
- Deptak Półwiejska
- Park Linearny Wilda
- Zielony Szlak Malta – Cybinia – Olszak – Szepankowo
- Zielony Szlak Bogdanka.

Po zapoznaniu się z treścią i analizą wszystkich założeń projektowych, mogę z pełną odpowiedzialnością stwierdzić, że każdy z projektów w swej skali i założeniach / koncepcji / wykonany został wzorowo. Wysoka jakość merytoryczna kilkudziesięciu stron analiz i wytycznych projektowych oraz kilkudziesięciu plansz oraz rysunków nie wzbudza moich wątpliwości i odnoszę się do nich z szacunkiem. W związku z tym pozwolę sobie w ocenie pracy na swobodny wybór wątków.

W trakcie pierwszej oceny może nieco zaniepokoić brak dokumentacji fotograficznej czy szkiców stanu istniejącego. Jednak zagłębiając się w lekturę

prezentowanej pracy, ten niedosyt staje się coraz mniej dotkliwy. Praca napisana i narysowana jest w sposób, który *wciąga*, zaprasza czytelnika do swojego świata. Opisy miejsc są precyzyjne. Autorka opowiada z detalami o każdym kamieniu, roślinie, mostku czy mijanym budynku. Proszę jednak nie myśleć, że to jedynie sprawnie napisana opowieść. Nic bardziej mylnego. To wyczerpujący materiał będący swego rodzaju kompendium wiedzy o Miejscach będących przedmiotem opracowania. To również precyzyjny i skończony zbiór wytycznych projektowych opartych na podwalinie, jaką stanowi przygotowanie teoretyczne Autorki, a także na wyjątkowej determinacji, konsekwencji i wreszcie Jej wrażliwości jako projektantki i co najważniejsze Humanistki. To właśnie humanizacja przestrzeni wydaje się celem nadrzędnym Pani Sylwii Podbiegłowskiej - humanizacja rozumiana jako proces przystosowywania przestrzeni do indywidualnych i zbiorowych potrzeb człowieka z pokorą dla ochrony wartości społecznych, kulturowych i środowiskowych. Bezpośrednim potwierdzeniem mojej opinii jest projekt Parku Linearnego Strumień Junikowski. Tematem przewodnim parku są miejsca pamięci, takie jak Cmentarz Junikowski, Muzeum Martyrologiczne czy w końcu cegielnie opowiadające o ludziach, kulturze i historii miejsca. Przy tych ostatnich doktorantka wskazuje na konieczność nawiązań do dziedzictwa kulturowego miejsca, definiując możliwości szczegółowych rozwiązań takich, jak klinkierowe ścieżki, gliniane tablice informacyjne czy zastosowanie pomostów i kładek obejmujące swym zasięgiem obszar poznańskich glinianek. Zaprezentowane w tym miejscu pracy szkice Autorki wystarczająco uzupełniają opis. Ciekawym aspektem podjętym przez projektantkę tego parku jest *Zielona Edukacja* z postulatem/wytyczną zachowania istniejącego w tym miejscu torfowiska i wpisanie w nie tras parkowych pozostawiając naturalny charakter otoczenia.

Park Linearny Morasko – Strzeszyn to kolejny rozdział tej samej opowieści, gdzie temat przewodni, jakim są woda i dźwięk pobudzają wyobraźnię czytelnika. Wydaje się słyszeć zakopane w ziemi ceramiczne dzbany, bębny deszczowe rozstawione pod drzewami, egzotyczne bambusowe fontanny snishi odoshi czy instrumenty zasilane wodą, w których dźwięk wydobywany jest poprzez bezpośredni kontakt płynu z palcami gracza. Dodam, że wybór tej narracji nie jest przypadkowy. Oś kompozycji stanowi bowiem Strumień Różany, przebiegający przez zalewane i podmokłe tereny łącząc rzekę z obszarem jezior. Kolejnym elementem oddziałującym na zmysły jest park iluminacji w Parku Linearnym Nadwarciańskim. To udana próba wprowadzenia nowej jakości w teren o ograniczonych ze względów powodziowych możliwościach zagospodarowania. Szkoda, że doktorantka pisząc o nowatorskich rozwiązaniach w postaci instalacji artystycznych

tworzących ...*efemeryczną i iluzoryczną przestrzeń...*, nie proponuje własnych, autorskich rozwiązań. Myślę, że prace doktorantki zawarte w suplemencie z powodzeniem mogłyby zilustrować nastrój i nową jakość miejsca. Szkoda.

Świadomość Miejsca, tak ważna w procesie projektowania, zawarta w założeniach Parku Linearnego Wilda ma pozytywnie oddziaływać na psychikę człowieka, wspomagać koncentrację, powodować wyciszenie. Wśród kilku proponowanych rozwiązań uwagę zwraca ścieżka rozwoju w postaci niskiego roślinnego labiryntu czy też *ścieżka wyciszenia*, której głównym zadaniem jest ograniczenie hałasu i negatywnych bodźców płynących z zewnątrz. Zaproponowana w formie szkicu *ścieżka wyciszenia* w postaci zielonych okręgów uwodzi prostą formą zapraszając do wnętrza. Szkice przedstawione na rys.69 str.189 budzą jednak poprzez swą dynamikę wątpliwości oraz niepokój, zaprzeczając idei harmonii.

Zaprezentowane w projekcie Deptaku Półwiejska ogrody deszczowe to kolejny etap w proponowanej przez Autorkę podróży wprowadzającej w świat przyrody jako czynnik podkreślający jakość i charakter miejsca, stanowiąc o jego unikatowości. Interesującym rozwiązaniem jest wykorzystanie elementów infrastruktury budynków / rury spustowe /a polegającym na skierowaniu wód opadowych poprzez ozdobne rury i łańcuchy pozwalające obserwować ruch wody, nawadniający niewielkie ogrody deszczowe projektowane na powierzchni deptaków. Precyzyjne i wyczerpujące temat wyszczególnienie zalecanych odmian drzew i krzewów dopełnia proponowane założenie.

Nowe uporządkowane nasadzenia to nie jedyne narzędzie wykorzystane w procesie kreowania przestrzeni zielonych. Park Linearny Wolne Tory to z założenia zielona enklawa stanowiąca największy powierzchniowo obszar tego parku. Doktorantka kładzie tu nacisk na zachowanie jak najbardziej naturalnego charakteru miejsca. To idea zielonej enklawy poprawiającej klimat miasta, produkującej tlen, regulującej temperaturę - swego rodzaju naturalnego filtra. Jak sugestywnie pisze Autorka, obszar ten ma *...być zieloną osią, organicznym klinem wcinającym się w betonowo – asfaltową masę miasta dającym zdrowie, wyciszenie oraz kontakt z naturą*. Dzięki temu cytatuwi możemy płynnie przenieść się do innego z projektowanych parków, gdzie zdrowie ma nadrzędne znaczenie w sposobie jego kształtowania. To park Linearny Chartowo – Rataje, którego tematem przewodnim jest *uzdrawiająca siła natury*. To kolejne już narzędzie użyte przez doktorantkę w konsekwentnym humanizowaniu projektowanych przestrzeni. Tak w bezpośredni sposób odnosi się do osób chorych, przyjmując za cel nadrzędny poprawę warunków miejskich, w tym jakości wody, powietrza i bioróżnorodności. Hortiterapia, czyli próba zaangażowania fragmentu parku jako ogrodu uzdrawiającego, poparta jest analizą

miejsca i funkcji, co potwierdza trafność wyboru. Rozważania doktorantki co do metod i ogólnych założeń definiujących tę formę wyrazu, nie skupiają się wyłącznie na określaniu potrzeb ogólnospołecznych, lecz w szczególności potrzeb osób niepełnosprawnych ze wskazaniem na wszystkie zagadnienia związane z poruszaną w rozdziale problematyką. Szczególnie ważna wydaje się *prostota* ułatwiająca osobom chorym zrozumienie, przyswojenie i swego rodzaju dosłowne udomowienie ogrodów przyszpitalnych. Kilka zdań wcześniej pisałem o bioróżnorodności. Wracając do Parku Linearnego Morasko – Strzeszyn, spotkamy ogrody miododajne, w których nasadzenia miododajnych roślin / tu długa, wyczerpująca temat lista roślin miododajnych / zapewnią skuteczne przeciwdziałanie wymieraniu dzikich owadów zapylających poprzez budowę domków dla owadów pożytecznych czy planowanie oczek wodnych, które jako niewielkie zbiorniki bezodpływowe zapewnią zwiększenie tak potrzebnej bioróżnorodności.

W każdym z prezentowanych w pracy parków człowiek i natura spletają się ze sobą tworząc żyjący w symbiozie organizm. Park Linearny Pestka to *ludzie i historia*, gdzie jak słusznie wskazuje / planuje Autorka, ludzie są nie tylko biorcami, ale również dawcami. Propozycja połączenia parku poprzez przebudowę starego, nieczynnego mostu z sąsiadującymi terenami zieleni, pozwoli na przekształcenie tych obszarów w wielką wyspę ekologiczną miasta. Opis *zielonego* mostu pobudza wyobraźnię czytelnika. Szkoda, że na kolejnych kartach nie odnajdziemy chociaż szkicu tego założenia. A może dobrze, że Autorka pozostawia pewne furtki niezamknięte dla przyszłych działań twórczych?

W swych koncepcjach Pani Sylwia Podbiegłowska nie ogranicza się wyłącznie do małych form wyposażenia parków. W Nadwiślańskim Parku Linearnym proponuje ciekawą kompozycję platform i pomostów / rys.48, str.109 /, w której w prosty i czytelny sposób wyraża swoje emocje. To seria placów zróżnicowanych tematycznie, z których każdy opowiada własną historię. Projektantka z dużą wrażliwością operuje kolorem, fakturą i formą, wykorzystując pełną gamę *zielonych* narzędzi.

Dwa ostatnie parki to ukłon Autorki w kierunku ekologii rozumianej jako działanie nieinwazyjne, zachowujące zarówno walory, jak i naturalne *braki* flory tych obszarów. Decyzja wydaje się jak najbardziej słuszna, jako że obydwa, zarówno Zielony Szlak Malta – Cybina – Olszak – Szczepanikowo oraz Zielony Szlak Bogdanka wchodzi odpowiednio w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET czy też Użytku Ekologicznego Bogdanka II.

To tylko część problematyki poruszanej w pracy doktorskiej Pani Sylwii Podbiegłowskiej. Jest to wnikliwa analiza każdego metra kwadratowego wybranych obszarów, trafne wnioski i wybory czy w efekcie pełna gama szczegółowo

skatalogowanych środków niezbędnych w procesie realizacji proponowanych zadań projektowych. Warto również podkreślić, że doktorantka nie kończy swych rozważań na roku 2015. Przedostatni, trzeci rozdział / str.201/ to podróż w przyszłość do roku 2030, zawierająca rozwinięcie tez i wniosków teoretycznych i rozwiązań projektowych oraz celów w kontekście Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+. Rozdział ostatni / str.209-217 / zawiera logicznie sformułowane wnioski i wytyczne niezbędne w świadomym procesie projektowania parków linearnych dla Poznania. Całość dopełnia bogata i w pełni wyczerpująca bibliografia potwierdzająca doskonale przygotowanie merytoryczne doktorantki.

Na koniec muszę podkreślić, że zaprezentowana przez doktorantkę do oceny rozprawa stanowi swoisty przewodnik niezbędny w procesie realizacji szczegółowych rozwiązań związanych z tworzeniem parków linearnych dla Poznania, ale i co może najważniejsze, obowiązkową lekturę przed próbą wdrożenia idei Zielonych Szlaków w dowolnej lokalizacji, każdego miasta czy regionu.

6

Konkluzja

Po zapoznaniu się z pracą doktorską zatytułowaną ***Parki linearne w przestrzeni zurbanizowanej – uwarunkowania i możliwości rozwoju. Projekt dla Miasta Poznania.*** oraz z dostarczonymi mi materiałami w postaci sześciu wydanych albumów zawierających cykl wykładów w pełni potwierdzających merytoryczne przygotowanie doktorantki związane z charakterystyką i tematyką prowadzonych przez nią zajęć dydaktycznych, potwierdzających ugruntowaną wiedzę z prezentowanego zakresu uważam, że przedstawiona do oceny praca doktorska stanowi kompletne w swych założeniach i formie dokonanie projektowe. **W związku z powyższym stwierdzam, że doktorantka spełnia wymagania ustawy o stopniach i tytułach naukowych oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14.03.2003 r / Dz. U. Z 2016 r. poz. 882 i 1311/ oraz Rozporządzenia MNiSZW z dnia 26.09.2016 r w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora / Dz.U z 2016 r. poz. 1586 /.** **Kieruję do Szanownej Rady Wydziału wniosek o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe Pani mgr sztuki inż. Sylwii Podbiegłowskiej.**

Z poważaniem

Robert Sobański

Dr hab. inż. arch. Robert Sobański prof. nadzw.ASP
Wydział Wzornictwa i Architektury Wnętrz
Akademii Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Łódź, 15 lutego 2019 r.

Ocena pracy doktorskiej **mgr. sztuki inż. Sylwii Podbiegłowskiej** w postępowaniu wszczętym w dniu 29 czerwca 2015 roku przez Radę Wydziału Architektury i Wzornictwa Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe.

Temat pracy: ***Parki linearne w przestrzeni zurbanizowanej – uwarunkowania i możliwości rozwoju. Projekt dla miasta Poznania.***

Promotor: **dr hab. Sławoj Dreszer prof. nadzw. UAP**

1

Konkluzja

Po zapoznaniu się z pracą dokorską zatytułowaną ***Parki linearne w przestrzeni zurbanizowanej – uwarunkowania i możliwości rozwoju. Projekt dla Miasta Poznania***, wraz z dostarczonymi mi materiałami w postaci sześciu wydanych albumów zawierających cykl wykładów oraz suplementem do rozprawy doktorskiej pt. **Projekt koncepcyjny komunikacji wizualnej dla sieci parków linearnych Miasta Poznania** potwierdzające merytoryczne przygotowanie doktorantki związane z charakterystyką i tematyką prowadzonych przez nią zajęć dydaktycznych, stanowiące o ugruntowanej wiedzy z prezentowanego zakresu uważam, że przedstawiona do oceny praca doktorska stanowi kompletne w swych założeniach i formie dokonanie projektowe. **W związku z powyższym stwierdzam, że doktorantka spełnia wymagania ustawy o stopniach i tytułach naukowych oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14.03.2003 r / Dz. U. Z 2016 r. poz. 882 i 1311/ oraz Rozporządzenia MNiSZW z dnia 26.09.2016 r w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora / Dz.U z 2016 r. poz. 1586 /.**

Z poważaniem

Robert Sobański